

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vyživovací povinnost mezi předky a potomky

Většina lidí je obeznámena s právním institutem, který se nazývá vyživovací povinnost. Vzájemná vyživovací povinnost rodičů a dětí nebo vzájemná vyživovací povinnost mezi manžely jsou instituty natolik známé, že málokdo o jejich existenci neví.

Většina lidí je obeznámena s právním institutem, který se nazývá vyživovací povinnost. Vzájemná vyživovací povinnost rodičů a dětí nebo vzájemná vyživovací povinnost mezi manžely jsou instituty natolik známé, že málokdo o jejich existenci neví. Skutečnost, že zákon č. 94/1963 Sb, o rodině obsahuje ustanovení, která se zabývají vyživovací povinností mezi ostatními příbuznými, již však běžně známa není a řada osob se o ní dozví až z osobní zkušenosti, která je pro ně mnohdy i nepřijatelným překvapením.

Podle ustanovení § 88 zákona o rodině mají předci a potomci vzájemnou vyživovací povinnost. V této souvislosti je nutno za předky a potomky považovat příbuzné v řadě přímé, a to až ve druhém stupni, poněvadž vzájemná vyživovací povinnost rodičů a dětí je upravena v samostatných ustanoveních zákona o rodině. Pokud potomci nemohou dostát své vyživovací povinnosti, přechází tato povinnost na předky. (Naprostoj nejčastějším případem vyživovací povinnosti mezi ostatními příbuznými je vyživovací povinnost, která vzniká prarodičům k jejich vnukům v případě, že rodiče nejsou schopni výživu svých dětí zajistit.) Termín neschopnosti dostát vyživovací povinnosti interpretuje soudní praxe velmi široce. Zahrnuje sem jak neschopnost a nemožnost povinného dostát vyživovací povinnosti, tak i nevymahatelnost plnění výživného.

Vyživovací povinnost mezi ostatními příbuznými je ovládána zásadou, že příbuzní vzdálenější mají vyživovací povinnost, jen pokud tuto povinnost nemohou plnit příbuzní bližší. V situaci, kdy existuje několik povinných, kteří jsou příbuzní v témže stupni, stanoví zákon o rodině, že každý z nich plní vyživovací povinnost takovým dílem, jaký odpovídá poměru jeho schopností, možností a majetkových poměrů k schopnostem, možnostem a majetkovým poměrům ostatních. Z dikce zákona je zřejmé, že výše výživného může být stanovena například u prarodičů rozdílně, a to vzhledem k jejich schopnostem, možnostem a majetkovým poměrům.

Právo na výživné nevznikne vždy, ale pouze za splnění podmínky předpokládané zákonem o rodině ve svém § 90. Podle tohoto ustanovení přísluší oprávněným právo na výživné, jen pokud toho nutně potřebují. Ke vzniku práva na výživné může tedy dojít pouze za situace, že daná osoba není schopna se samostatně živit. Výživné se poskytuje pouze v nejomezenějším rozsahu. Hovoříme o tzv. nutné výživě.

Pokud určuje výživné soud, přihlíží při tom k odůvodněným potřebám oprávněného, jakož i ke schopnostem, možnostem a majetkovým poměrům povinného. Při hodnocení schopností, možností a majetkových poměrů povinného zkoumá soud, zda se povinný nevzdal bez důležitého důvodu výhodnějšího zaměstnání či výdělečné činnosti nebo majetkového prospěchu, popřípadě zda nepodstupuje nepřiměřená majetková rizika. Soud také hodnotí okolnost, zda-li by přiznání výživného nebylo v rozporu s dobrými mravy. Pokud by v rozporu bylo, výživné nelze přiznat.

V případě, že je osobou oprávněnou nezletilé dítě, je jeho postavení privilegováno řadou ustanovení. Například právo na výživné nezletilému dítěti lze přiznat zpětně až za době tří let od zahájení řízení. Dále je v tomto ohledu důležitá analogická aplikace § 85a zákona o rodině, podle kterého je povinný,

který má příjmy z jiné než závislé činnosti podléhající dani z příjmů, povinen soudu prokázat své příjmy, předložit podklady pro zhodnocení svých majetkových poměrů a umožnit soudu zjistit i další skutečnosti potřebné pro rozhodnutí zpřístupněním údajů chráněných podle zvláštních předpisů. Pokud tak neučiní vychází soud z nevyvratitelné domněnky, že jeho průměrný měsíční příjem činí patnácti násobek částky životního minima potřebné k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb povinného.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)